

VŠĮ KOLPINGO KOLEGIJOS ATITIKTIES MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKAI VERTINIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. VšĮ Kolpingo kolegijos (toliau- Kolegijos) atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo tvarkos aprašas (toliau - Aprašas) reglamentuoja Kolegijos akademinį darbuotojų (tyrėjų) planuojamų atlikti mokslinių tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo tvarką. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Kolegijos statutu ir kitais teisės aktais, taip pat Europos elgesio kodekse mokslinių tyrimų etikos klausimais pateiktomis rekomendacijomis ir Lietuvos Respublikos akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus parengtomis Atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo gairėmis.

2. Kolegijos akademinį darbuotojų planuojamų atlikti mokslinių tyrimų atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimą atlieka Kolegijos atitikties mokslinių tyrimų etikai Komitetas (toliau – Komitetas), kurio sudėtis tvirtinama Kolegijos direktorės. Komiteto veikla apibrėžiama Komiteto veiklos reglamente.

3. Kolegijos akademinis darbuotojas (tyrėjas), atlikdamas mokslinius tyrimus, nepaisant mokslo srities ir / ar pasirinktų metodų, privalo vadovautis šiais bendraisiais mokslinių tyrimų profesionalumo ir etikos principais: *patikimumo, sąžiningumo, pagarbos ir atskaitomybės*.

4. **Patikimumo principas įgyvendinamas:**

- 4.1. mokslinį tyrimą (inicijuojant, peržiūrint) atliekant taip, kad būtų užtikrinta kokybė ir nuoseklumas bei padidinta galimybė gauti objektyvius rezultatus;
- 4.2. siekiant mokslinio tyrimo tikslų skaidrumo ir pasirenkant tinkamus duomenų rinkimo ir analizės metodus jiems pasiekti;
- 4.3. numatant galimą mokslinio tyrimo žalą ir naudą, atsižvelgiant į įvairių tyrimo dalyvių (grupių), bendruomenių ir visuomenės interesus, ir riziką mažinančias priemones.

5. **Sąžiningumo principas įgyvendinamas:**

- 5.1. laikantis visų numatytų mokslinio tyrimo etapų;
- 5.2. nedelsiant informuojant Kolegijoje veikiančią vertinimo Komitetą, suteikusi leidimą tyrimui, apie pasikeitusias mokslinio tyrimo aplinkybes ar kitą nenumatytą informaciją, susijusią su atliekamu moksliniu tyrimu;
- 5.3. atskleidžiant Kolegijoje veikiančiam vertinimo Komitetui, suteikusiam leidimą tyrimui, informaciją apie iškilusį interesų konfliktą;
- 5.4. prisiimant visą atsakomybę už mokslinio tyrimo rezultatus ir jų skelbimą, mokslinio tyrimo padarinius ir pasekmes tiems, kam daroma įtaka.

6. **Pagarbos principas įgyvendinamas:**

- 6.1. tyrimo dalyviams pateikiant informaciją apie duomenų subjekto asmens duomenų tvarkymą, atitinkantį 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių asmenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/14/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) 13 straipsnio nuostatas, ir tiek informacijos, kad šie galėtų apsispręsti dėl savo dalyvavimo moksliniame tyrime (informuoto asmens sutikimas);
- 6.2. užtikrinant savanorišką tyrimo dalyvių dalyvavimą moksliniame tyrime;

- 6.3. užtikrinant, kad tyrimo dalyviai žino ir gali bet kuriuo metu pasitraukti iš mokslinio tyrimo nenurodydami priežasties ir nejausdami spaudimo dalyvauti moksliniame tyrime;
- 6.4. saugant tyrimo dalyvių pateiktus asmens duomenis, kuriems taikomos griežtos konfidencialumo ir anonimiškumo procedūros.
7. **Atskaitomybės principas įgyvendinamas:**
 - 7.1. sudarant sąlygas akademinėi bendruomenei ir plačiajai visuomenei sužinoti apie mokslinio tyrimo rezultatus;
 - 7.2. atskleidžiant informaciją akademiniam padalinyje veikiančiam vertinimo komitetui, suteikusiai leidimą tyrimui, apie iškilusį interesų konfliktą;
 - 7.3. įpareigojant laikytis su asmens duomenų apsaugos užtikrinimu susijusių reikalavimų ir sugebėti tai įrodyti;
 - 7.4. skaidriai deklaruojant mokslinio tyrimo vykdymo ir jo rezultatų publikavimo finansavimo šaltinį.
8. Pagrindinis tyrėjas Komitetui privalo pateikti savo mokslinio tyrimo planą dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo, jeigu:
 - 8.1. moksliniame tyrime taikomi intervenciniai metodai (pvz., socialiniai eksperimentai, veiklos tyrimas dalyvaujant ir kt.);
 - 8.2. mokslinis tyrimas nukrypsta nuo informuoto asmens sutikimo principo;
 - 8.3. tiriamieji yra vaikai iki 18 metų ir mokslinis tyrimas vykdomas ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo įstaigoje, bendrojo lavinimo mokykloje ir vaikų globos institucijoje, asmens sveikatos priežiūros įstaigose ir kt.;
 - 8.4. mokslinis tyrimas rodo, kad tiriamieji patiria išskirtinai stiprius dirgiklius, o siekiant įvertinti galimą žalą reikia specialių žinių (pvz., susijusių su smurtu, pornografija ar kt.);
 - 8.5. mokslinis tyrimas gali sukelti ilgalaikę psichologinę žalą (pvz., psichologinę traumą, depresiją, nemigą ar kt.), viršijančią riziką, su kuria susiduriama įprastame gyvenime;
 - 8.6. mokslinis tyrimas siejamas su tiriamųjų saugumo rizika (pvz., smurto šeimoje moksliniai tyrimai);
 - 8.7. to reikalauja tiriamasis, mokslinius tyrimus finansuojanti organizacija ar bendradarbiavimo (pvz., tarptautinio projekto, užsakomojo mokslinio tyrimo ar kt.) partneris (šalis);
 - 8.8. mokslinio tyrimo planas dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo turi būti pateikiamas, jeigu tiriamieji yra socialiai pažeidžiami asmenys ir to reikalauja teisės aktai;
 - 8.9. mokslinio tyrimo eigoje atsiranda nenumatytų aplinkybių (pvz., keičiasi asmens duomenų tvarkymo sąlygos, duomenų rinkimo metodas ar kt.), kurios daro įtaką mokslinio tyrimo planui, kurio atitiktis mokslinių tyrimų etikai patvirtinta.

II SKYRIUS PRAŠYMŲ TEIKIMAS

9. **Dalyvavimas moksliniuose tyrimuose yra savanoriškas** ir pagrįstas informuoto asmens sutikimu.
10. Kolegijos akademinis darbuotojas (tyrėjas), atlikdamas mokslinius tyrimus, kurių dalyviai yra žmonės nepaisant mokslo srities ir / ar pasirinktų metodų, privalo užpildyti Mokslinio tyrimo etikos savianalizės anketą (2 priedas). Atsižvelgdamas į užpildytos Mokslinio tyrimo etikos savianalizės anketos rezultatą Kolegijos akademinis darbuotojas (tyrėjas) priima sprendimą dėl kreipimosi į Komitetą.
11. Komitetui Prašymą teikia Kolegijos akademinis darbuotojas (tyrėjas) tyrimo ar projekto vadovas) (toliau - Pareiškėjas).
12. Prašymas teikiamas vadovaujantis Aprašo 1priede pateikta „Prašymo atlikti planuojamo mokslinio tyrimo atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimą“ forma. Kartu su Prašymu teikiami šie priedai:
 - 12.1. Mokslinio tyrimo etikos savianalizės (2 priedas);

- 12.2. Mokslinio tyrimo aprašymo forma (3 priedas);
- 12.3. Informacijos apie mokslinį tyrimą forma dalyviui (4 priedas);
- 12.4. Informuoto asmens sutikimo forma (5 priedas) arba gali būti naudojama kita Bendrojo duomenų apsaugos reglamento (toliau – BDAR) 7 ir 13 straipsnių reikalavimus atitinkanti informuoto asmens sutikimo tipą.
 - 12.4.1. Tiriamieji gali duoti sutikimą žodžiu (turi būti užfiksuotas, pvz., garso įrašu) ar raštu. Atliekant garso įrašą, tiriamajam turi būti suteikta informacija apie asmens duomenų tvarkymą pagal BDAR 13 straipsnį. Pvz., sutikimas pokalbio metu arba atsakymas į klausimą, arba prašymas atsakyti raštu rodo, kad subjektas sutiko būti tiriamas. Moksliniame tyrime rekomenduojama pirmenybę teikti rašytiniam informuoto asmens sutikimui.
 - 12.4.2. Institucijose, kuriose vykdomas tyrimas ir kurių atstovai / globotiniai tiriami (pvz., kalėjimuose, vaikų globos namuose, ligoninėse ir kt.) svarbu, kad sutikimą duotų kiekvienas tyrimo dalyvausiantis asmuo. Išimtiniais atvejais vietoje tiriamojo sutikimą dalyvauti tyrimo gali duoti jo įgaliotas asmuo (laikantis įgaliojimų sudarymą reguliuojančių teisės aktų) arba asmuo, įgaliotas priimti sprendimus už tiriamąjį, kai tiriamasis negali savarankiškai priimti sprendimų (pvz., yra neveiksnius).
 - 12.4.3. Vietoje tiriamojo sutikimą dalyvauti tyrimo gali duoti kitas asmuo (pvz., institucijos vadovas), tačiau sutikimą dėl asmens duomenų tvarkymo privalo duoti tiriamasis. Atliekant mokslinį tyrimą institucijose, tiek tyrėjas, tiek institucija turi užtikrinti asmens privatumą.
 - 12.4.4. Jei moksliniame tyrime taikomi intervenciniai metodai ir yra daroma įtaka tiriamajam fiziškai, sutikimas visada turi būti duodamas tik raštu arba kitu įrodomu būdu.
 - 12.4.5. Norint stebėti elgesį viešojoje erdvėje (pvz., prekybos vietoje, traukinių stotyje ar aukštojoje mokykloje), nereikia informuoto asmens sutikimo, jei nėra renkami asmens duomenys ir iš mokslinių tyrimų duomenų negalima gauti informacijos apie konkrečius asmenis. Tai taip pat neapima garso ir vaizdo įrašų, kuriuose asmenis galima atpažinti. Mokslinis tyrimas taip pat neturėtų trukdyti kitais būdais (pvz., atlikti vieno asmens išsamų stebėjimą), kadangi tai, kas laikoma trikdžiais, lemia kontekstas (mokslinio tyrimo pobūdis, aplinka ir kiti asmenys).
 - 12.4.6. Sutikimas gali būti konkretus arba bendro pobūdžio. Į bendro pobūdžio sutikimo formą privalo būti įtrauktos duomenų įrašymo ir archyvavimo formos, sąlygos, tyrimo duomenų naudojimo antriniuose moksliniuose tyrimuose sąlygos ir informacija apie tiriamojo asmens duomenų tvarkymą pagal BDAR 13 straipsnio reikalavimus.
 - 12.4.7. Jei iš tiriamųjų gaunami duomenys derinami su duomenimis oficialiuose registruose, tiriamiesiems turi būti suteikta išsami informacija apie duomenų registrus, kuriais buvo / bus naudojama, kokia informacija apie tiriamuosius buvo / bus renkama iš šių registrų, taip pat kita, atitinkamai, Reglamento 13 ar 14 straipsniuose nurodyta informacija. Informacija apie iš valstybės registrų iki tiriamojo sutikimo dalyvauti tyrimo surinktus duomenis tiriamajam turi būti suteikta, laikantis BDAR 14 straipsnio 3 dalies terminų.
 - 12.4.8. Tiriamieji turi teisę bet kuriuo etapu pasitraukti iš mokslinio tyrimo, tačiau jų išankstinis indėlis (pvz., interviu ir pan.) gali būti naudojamas moksliniame tyrime. Tyrėjas privalo informuoti tiriamuosius apie sukauptų duomenų naudojimo sąlygas po pasitraukimo iš mokslinio tyrimo. Ši informacija ir tiriamojo suteiktų duomenų panaudojimo sąlygos turėtų būti aptartos su asmeniu dar iki jam priimant sprendimą dėl dalyvavimo moksliniame tyrime.
 - 12.4.9. Pasyvus / numanomas sutikimas gali būti svarstomas esant ypatingoms aplinkybėms, tačiau tik tuo atveju, jei: a) dėl taikytino sutikimo atsirastų esminių

ir akivaizdžių trūkumų, susijusių su mokslinio tyrimo kokybe ar tikslu ir /ar tyrėjo interesais; b) tiriamiesiems yra minimali našta ir nėra jokios rizikos; c) ypač stengiamasi informuoti tiriamuosius ir /ar jų atstovus apie mokslinį tyrimą ir galimybę atsisakyti; d) atsisakymo procedūra yra nesudėtinga.

12.4.10. **Moksliniuose tyrimuose dalyvaujant nepilnamečiams** informacija apie mokslinį tyrimą ir jo pasekmes turi būti teikiama atsižvelgiant į konkretų amžių. Nepilnamečiai taip pat turi būti informuoti apie savanorišką dalyvavimą moksliniame tyrime bei galimybę bet kada pasitraukti iš mokslinio tyrimo.

12.4.11. Tyrime dalyvaujant vaikams, tyrėjai paprastai turi gauti tėvų ar globėjų sutikimą, kuriam išreikšti turi būti suteiktas ne mažiau kaip 10 darbo dienų laikotarpis (nesutampantis su mokslinio tyrimo vykdymo pradžios diena) elektroninio ryšio priemonėmis susipažinti su informacijos apie mokslinį tyrimą lapu dalyviui ir informuoto dalyvio sutikimo forma. Jeigu duomenys moksliniam tyrimui renkami be būtino tėvų ar globėjų sutikimo, tėvai ar globėjai turi teisę neleisti vaikui dalyvauti moksliniame tyrime. Išimtis daroma asmens duomenims, kuriuos galima gauti tik su tėvų ar globėjų sutikimu. Vaikai gali būti įtraukti į mokslinius tyrimus tik tuo atveju, jei nėra kito būdo gauti reikiamus duomenis ir jei mokslinio tyrimo tikslas yra įgyti mokslinių išvalgų (pvz., neįgaliųjų integravimo ir kt.).

12.4.12. Nėra konkrečios (universalios) amžiaus ribos, kada vaikas gali savarankiškai arba iš dalies savarankiškai priimti sprendimą dėl dalyvavimo moksliniame tyrime, todėl vertinant vaiko dalyvavimo šiame procese galimybes ir apimtį, turi būti atsižvelgiama į jo nuomonę per vaiko gebėjimą suformuluoti savo pažiūras, jo amžių, brandos lygį ir interesus.

12.4.13. Kai moksliniuose tyrimuose dalyvauja vaikai privaloma griežtai laikytis konfidencialumo principo. Tačiau gali būti situacijų, kai tyrėjai teisiškai arba etiškai privalo pateikti konfidencialią informaciją artimiausiems giminaičiams, kitiems suaugusiesiems ar tarnyboms, užtikrinančioms vaiko teisių apsaugą (pvz., pareiga pranešti taikoma, jei tyrėjai sužino, kad prie vaiko yra priekabaujama, jis prievartaujamas ar aplaidžiai prižiūrimas).

12.4.14. Tyrėjai gali neprašyti atskiro tėvų ar globėjų sutikimo, kai tarp tėvų ar globėjų ir nepilnamečių asmenų gali būti vertybių ir interesų skirtumų. Tai gali būti laikoma trukdžiu rinkti išsamius mokslinių tyrimų duomenis apie nepilnamečių gyvenimo sąlygas ir elgesį.

12.4.15. Tyrėjai turi ypatingą pareigą **gerbti pažeidžiamų grupių interesus** per visą mokslinio tyrimo procesą. Pažeidžiami ir nepalankioje situacijoje esantys asmenys ne visada yra pasirengę ginti savo interesus bendraudami su tyrėjais. Reikėtų įvertinti tai, kad informuoto asmens sutikimo gavimo procedūros nebūtinai užtikrins asmenų apsisprendimą dalyvauti moksliniame tyrime arba apsaugos juos nuo nepagrįsto įsitempimo.

12.4.16. Asmenys, priklausantys pažeidžiamoms grupėms, gali nenorėti būti tiriamaisiais, bijodami nepalankaus visuomenės požiūrio į juos, todėl tokie moksliniai tyrimai yra galimi tik laikantis BDAR 6 ir / ar 9 straipsnių nuostatų.

12.5. atitinkamo turinio forma, taikoma atliekant standartizuotus tyrimus ar tyrimus su kitomis institucijomis;

12.6. Kiti dokumentai (pvz., kvalifikaciją patvirtinantys sertifikatai), kurie būtini atlikti planuojamo mokslinio tyrimo etikos vertinimą.

13. Komitetas svarsto tinkamai parengtus Prašymus, atitinkančius bendrus dokumentacijai taikomus reikalavimus, parašytus taisyklinga lietuvių arba anglų kalba.

14. Prašymai teikiami Komiteto pirmininkui, elektroninio pašto adresu pavaduotoja@kolpingo kolegija.lt, kuris viešinamas Kolegijos tinklalapyje.

15. Jei atliekami moksliniai tyrimai apima skirtingas tiriamųjų grupes, rengiamas vienas

Prašymas, tačiau prieduose pridedamos skirtingiems tyrimo dalyviams skirtos dokumentų formos.

16. Jei mokslo ir studijų institucijos Komitetas priima sprendimą dėl atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimo, šis sprendimas gali būti laikomas galiojančiu ir kitoms mokslo ir studijų institucijoms, kurias atstovauja mokslinio tyrimo tyrėjai. Jei tyrėjas persikelia iš vienos mokslo ir studijų institucijos į kitą ir mokslinis tyrimas buvo atliekamas ankstesnėje mokslo ir studijų institucijoje, o pratęsimas naujoje, papildomo atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimo atlikti nereikia, tačiau tyrimo rezultatai turėtų būti priskiriami toms institucijoms, kuriose tyrėjas atliko mokslinį tyrimą. Apie mokslinio tyrimo tęsimą ir jo atitikties mokslinių tyrimų etikai patvirtinimą būtina pranešti naujoje darbo vietoje.

17. Atliekant tarpinstitucinius mokslinius tyrimus, atsižvelgiant į bendradarbiavimo pobūdį ir kontekstą, atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimą skirtingoms mokslinių tyrimų dalims galima gauti atskirai iš skirtingų mokslo ir studijų institucijų (pvz., socialiniai tyrimai vienoje institucijoje, o klinikiniai tyrimai kitoje).

III SKYRIUS PRAŠYŲ NAGRINĖJIMAS IR SPRENDIMŲ PRIĖMIMAS

18. Prašymus nagrinėja ir sprendimus priima Komitetas. Pateiktus Prašymus Komitetas išnagrinėja per 15 (penkiolika) darbo dienų nuo Prašymų pateikimo termino.

19. Prireikus Komitetas gali pasitelkti atitinkamos mokslo krypties nepriklausomus ekspertus, teikti nuomonę dėl atitikties mokslinio tyrimo etikai vertinimo, konsultuoti Komiteto narius. Priimant sprendimus, ekspertai neturi balsavimo teisės. Papildoma nuomonė pateikiama raštu laisva forma ir gali apimti visą vertinimui pateiktą mokslinį tyrimą arba tik kai kuriuos jo aspektus (pvz., technines įrangos naudojimo saugumą). Papildomą nuomonę teikiantys išorės ekspertai turi pasirašyti Eksperto interesų ir konfidencialumo deklaraciją (6 priedas).

20. Komiteto pirmininkas ir Komiteto nariai turi teisę susisiekti su Pareiškėju Prašymo dokumentuose pateiktais kontaktiniais duomenimis dėl Pareiškėjo pateiktų dokumentų pildymo, paaiškinimo ar koregavimo, taip pat teikti rekomendacijas ir pasiūlymus Pareiškėjui su Prašymo dokumentais susijusiais klausimais.

21. Prašymo svarstymo metu Komiteto posėdyje Komiteto pirmininko kvietimu gali dalyvauti Pareiškėjas ir kiti mokslinį tyrimą atliekantys tyrėjai.

22. Sprendimas dėl pritarimo Prašymo dokumentuose nurodytam moksliniam tyrimui priimamas paprasta posėdyje dalyvaujančių Komiteto narių balsų dauguma.

23. Atlikus planuojamo mokslinio tyrimo atitikties mokslinių tyrimų etikai vertinimą, Komitetas priima išvadą: a) „pritarti“, b) „nepritarti“, c) „tikslinti Prašymo dokumentus“, d) „atsisakyti pritarti ar nepritarti, nes pritarimas nereikalingas“ arba e) „atsisakyti pritarti ar nepritarti, nes mokslinis tyrimas nepatenka į Komiteto veiklos aprėptį“.

24. Priėmus išvadą „pritarti“, Pareiškėjui išduodamas ir el. paštu išsiunčiamas Sprendimas pritarti atlikti mokslinį tyrimą (7 priedas). Sprendimą pasirašo Komiteto pirmininkas. Komiteto pirmininko išduotas Sprendimas patvirtina, kad Pareiškėjo planuojamo mokslinio tyrimo projektas neprieštarauja bendriesiems mokslinių tyrimų etikos principams.

25. Aprašo 23 punkte išvardytų b), c), d), e) išvadų atveju Pareiškėjui išduodamas ir elektroniniu paštu išsiunčiamas Komiteto protokolo išrašas apie priimtą Komiteto išvadą. Protokolo išrašą pasirašo Komiteto sekretorius.

26. Pareiškėjas turi teisę papildyti, koreguoti ar pateikti naujus dokumentus pagal Komiteto pateiktas pastabas per 15 (penkiolika) darbo dienų po išvados išsiuntimo elektroniniu paštu datos. Pareiškėjui be pateisinamos priežasties nepateikus papildytų arba atnaujintų Prašymo dokumentų per 15 (penkiolikos) darbo dienų laikotarpį, Prašymo dokumentai laikomi negaliojančiais ir Prašymas turi būti pateiktas iš naujo.

27. Jei Pareiškėjas po Prašymo pateikimo datos atlieka esminius mokslinio tyrimo plano pakeitimus (pvz., išvedamos naujos procedūros, įranga ir instrumentai, tyrime dalyvauja naujos tiriamųjų grupės, renkami nauji duomenys ir kt.), likus ne mažiau kaip 5 (penkioms) darbo dienoms

iki Komiteto posėdžio, kuriame svarstomas prašymas, datos Pareiškėjas privalo Komitetui pateikti Prašymo dokumentų papildymą.

28. Jei Pareiškėjas esminius mokslinio tyrimo pakeitimus atlieka po Sprendimo pritarti atlikti mokslinį tyrimą gavimo datos, jis privalo Komitetui pateikti naują Prašymą su priedais ir anksčiau išduotu Sprendimu.

29. Jei Pareiškėjas nesutinka su Komiteto išvada, Pareiškėjas per 15 (penkiolika) darbo dienų po išvados išsiuntimo elektroniniu paštu datos teikia motyvuotą prašymą, kuris svarstomas artimiausiame Komiteto posėdyje.

30. Kol nėra gautas Sprendimas pritarti atlikti mokslinį tyrimą, Prašyme aprašyti mokslinio tyrimo etapai, kuriems reikalingas Sprendimas pritarti atlikti mokslinį tyrimą, negali būti pradėti vykdyti.

IV SKYRIUS MOKSLINIŲ TYRIMŲ ETIKOS PRINCIPŲ LAIKYMASIS

31. Jeigu mokslinis tyrimas vykdomas kitoje institucijoje, tyrėjas turi gauti įstaigos ar jos padalinio, kuriame planuojama atlikti mokslinį tyrimą, vadovo sutikimą (8 priedas).

32. Gavus motyvuotą skundą dėl asmens duomenų tvarkymo, dėl tiriamųjų teisių ar kitų mokslinio tyrimo etikos principų (galimų pažeidimų), nagrinėja Komitetas.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

33. Aprašas gali būti keičiamas ar pripažįstamas netekusiu galios Kolegijos direktorės įsakymu.
